Redacţiunea. Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumenie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḍi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese luni 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 105. **Braşov, Joi, 11 (23) Mai** **1895.**

Din causa sfintei sĕrbătorĭ de mâne ḍiarul nu va apăré până Vinerĭ séra.

Rĕsplata vine.

Braşov, 10 Mai v. 1895

Tot mai mult ese la ivélă, că a avut dreptate organul lui Kalnoky („Fremdenblatt“), când a ḍis, că cu demisiunea acestuia nu se va încheia crisa şi că acésta va înghiţi încă şi pe alţii.

Ar fi şi un lucru ne mai pomenit, ca ministrul-preşedinte Banffy, care a fost urzitorul şi pricinuitorul crisei, ce a înghiţit pe Kalnoky, sĕ rĕmână nealterat în posiţiunea sa şi sĕ-şĭ rîdă de efectele intrigelor clicei Tisza-Wekerle-Szilagyi, al cărei instrument a fost el însu-şĭ.

Scim, că Banffy, prin călcarea încrederei, ce i-a dat'o ministrul de esterne, a comis în două rêndurĭ cele mai marĭ indiscreţiunĭ. Mai întâi, când cu rĕspunsul sĕu dat deputatului Terényi, şi mai în urmă când a lăţit prin foile sale oficióse scirea despre rechiămarea nunciului Agliardi care era încă un secret al ministeriului de esterne.

In ambele casurĭ, Banffy a lucrat în consciinţa, că comite marĭ inconveniente, carĭ nu sunt permise unui bărbat de stat în posiţia lui. Dér le-a comis pentru-că aşa a fost planul celor, ce stau la spatele lui, şi carĭ au voit cu orĭ ce preţ sĕ forţeze retragerea ministrului de esterne Kalnoky, ceea ce, cum se vede, li-a şi succes.

A mărturisit'o Kalnoky pe faţă, că n'a mai putut sĕ conlucre cu un ministru-preşedinte, care s'a purtat astfel faţă cu el şi a abusat într'un asemenea mod de încrederea, ce a trebuit sĕ i-o dea. El a fost nevoit sĕ tragă consecenţele din greşéla, ce a comis'o prin cunoscuta sa notă din „Pol. Cor.“, în care scim, că a dăscălit aspru pe br. Banffy, dându-i astfel ocasiune de-a se simţi ofensat în prestigiul sĕu ca ministru-preşedinte unguresc. Dér óre nu va fi silit şi br. Banffy sĕ tragă consecenţele purtărei sale necorecte şi necuviinciose?

Noi credem, că acésta este neînlăturabil, cu atât mai vîrtos, cu cât Kalnoky, deşi a primit doveḍile cele mai strălucite de încredere din partea monarchului totuşĭ fù constrîns a se retrage. Cum s'ar puté, ca ministru-preşedinte Banffy, care n'a primit asemenĭ doveḍĭ de încredere din partea monarchului şi care, pe lângă acésta, este pricinuitorul întregului conflict, sĕ fiă cu totul scutit de urmările faptelor sale?

Şi 'ntr'adevĕr, scirile cele mai nouĕ vorbesc nu numai de rechiămarea nunciului Agliardi, dér totodată şi de apropiata cădere a lui Banffy, care a devenit neîncungiurabilă.

Chiar şi modul, în care a păşit Banffy în şedinţa de Lunĭ a camerei faţă cu interpelaţiunile celor din oposiţiă, dovedesce, că el însu-şĭ este consciu de posiţia sa ameninţată şi că nicĭ de cum nu se încrede în pretinsa sa victoriă.

Este, prin urmare, numai o cestiune de scurt timp, ca crisa sĕ se continue şi sfîrşéscă, înghiţind şi pe Banffy cel cumplit.

Congresul naţional-bisericesc.

Sibiiu, 9 (21) Mai.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

A treia şedinţă s'a ţinut în 9/21 Mai c. La ordinea ḍilei a fost întâiu raportul comisiei de verificare şi apoi raportul *comisiei organisătóre*, care a referat asupra raportului general al consistorului metropolitan.

După ce s'a deschis şedinţa s'au presentat cererile de concediu şi credenţionalele a doi deputaţĭ şi câte-va exibite. Deputatul Vasile Mangra face o petiţie verbală şi cere concediu pe întréga sesiune pentru deputaţii Mihail Veliciu şi Suciu, carĭ astăḍĭ sunt întemniţaţĭ între zidurile negre ale Vaţului. Deputaţilor întemniţaţi nu li-s'a permis sĕ-şĭ céră ei direct concediu, nu li-s'a dat voiă nicĭ chiar în afacerĭ bisericescĭ sĕ mai corespondeze cu ai lor, şi astfel s'a făcut cererea de concediu prin d-l Vasile Mangra.

Metropolitul *Miron* face obiecţiunea, că până acum n'a fost usul sĕ se facă în forma acésta petiţii, şi e de părere, că nicĭ sĕ nu se introducă. D-l Mangra a rĕspuns arătând, că acesta este un cas escepţional şi cere cu stăruinţă, ca sĕ se satisfacă cererei. In urmă, după o discuţiă, Congresul a amânat deciderea până intră în valóre terminul pentru cei neescusaţĭ. Atuncĭ apoi se va lua în considerare posiţia lor actuală, care îi împedecă de a participa la congres şi li-se va da concediul.

După aceea a urmat referada comisiei verificătóre prin raportorul sĕu d-l Paul *Rotar*. Se declară de verificaţĭ mai mulţĭ deputaţĭ, ale cărora alegerĭ au fost protestate séu dificultate. Se casséză alegerile din cercurile mirenescĭ Turda şi Sighişóra şi cercul preoţesc Cluşiu; din diecesa Aradului a cercului mirenesc Beliu.

A urmat apoi referada comisiei organisatóre asupra raportului general al consistorului metropolitan prin d-l dep. Coriolan *Brediceanu*. Raportorul cetesce raportul, în care se arată causa pentru care s'a amânat congresul, apoi consistorul metropolitan avênd în vedere împlinirea unui pătrar de secol dela întemeiarea constituţiei bisericei a ales o comisie, care sĕ facă un memoriu despre viéţa ei bisericéscă de 25 anĭ. Referitor la legile politice-bisericescĭ, în vederea întroducerii lor, consistorul are raport special. Mai amintim, că referitor la salarisarea învĕţătorilor, raportul arată, că din colecta, ce s'a întreprins, au întrat *peste 72 mii fl.* ale căror venite se vor folosi pentru ameliorarea salarielor învĕţătorescĭ.

Mai despre fiă-care cestiune consistorul are rapórte speciale. La punctul unde e vorba despre aniversarea de 25 anĭ a constituţiei, comisia propune sĕ se serbeze o ceremonie bisericéscă, o docsologie oficiată de I. P. S. S. Metropolitul Miron.

Deputatul d-l *Zigre* propune ca sĕ se serbeze un parastas în memoria marelui Şaguna. Congresul, după unele clarificărĭ, decide a se oficia docsologia Joi în ḍiua Inălţării Domnului, ér parastasul sĕ se serbeze Sâmbătă.

In memoria membrilor rĕposaţĭ, congresul, la propunerea comisiei, îşĭ esprimă condolenţa lor la protocol şi prin sculare.

CRONICA POLITICĂ.

10 (22) Mai.

Parlamentul ungar, după cum anunţă ḍiarele din Budapesta, va fi representat la **congresul interparlamentar**, ce se va ţiné la 19 August a. c. în Bruxella, printr'o delegaţiune specială oficială din ambele camere. Sâmbăta trecută s'a ţinut o conferenţă sub presidenţia ministrului-preşedinte Banffy, în care s'au ales unanim Mauriciu Jokai preşedinte, ér deputatul Albert Berzeviczy vice-preşedinte al comitetului ungar, care are de-a pregăti lucrările pentru congres. Deputatul Dionisiu Pazmandy, deja anul trecut la congresul dela Haaga a fost ales membru în comisiunea permanentă. In curênd el va merge, în calitate de secretar al nou formatului comitet ungar, la Berna, ca sĕ ia parte la statorirea programului şi la pregătirile ce le face comisiunea permanentă pentru congres. Se vede dér, că compatrioţii maghiarĭ, în frunte cu agentul Pazmandy, fac deja marĭ pregătirĭ pentru congresul interparlamentar. Orĭ cine póte vedé şi înţelege, că aceste pregătirĭ se fac şi sunt îndreptate în prima liniă contra nóstră, a Românilor ardelenĭ, în scop de-a mistifica lumea esternă asupra stărei în care ne aflăm noi în Ungaria. Sperăm sigur, că nicĭ parlamentul român nu va rĕmâné îndĕrĕt, ci va face paşii necesarĭ pentru de-a contrabalansa la timpul sĕu, prin delegaţii sĕi la congres, atacurile, pe carĭ Maghiarii deja anul trecut au încercat a-le face asupra nóstră în mod atât de vehement prin agenţii Pazmandy şi Ovary.

*

„Hazánk“ dela 21 Maiu ocupându-se cu **situaţiunea politică** după rĕspunsul lui Banffy la interpelaţiile lui Helfy şi Ugron, ḍice, că cestiunea ministrului-preşedinte a luat acum o întorsătură sensaţională. Br. Banffy n'a primit autorisaţiă sĕ se pro-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Ispita.

— Lasă-mĕ sĕ învîrtesc şi eu odată!...

Şi se ruga aşa de frumos şi aşa de fierbinte, cu mânuţile împreunate, cu ochii lui negri, în carĭ strălucea nerăbdarea aşteptărei, se ruga de flaşnetarul bĕtrân şi sdrenţăros, care nicĭ nu voia sĕ-l audă. Mergea înainte băeţaşul desculţ, cu nisce pantalonĭ scurţĭ şi sdrenţuiţĭ, cu o cămaşă înegrită, o părere de jiletcă ruptă ţăndărĭ, o pălărie de lână mai mult verde de cât négră, zoiósă şi rósă, pusă ştrengăresce pe-o ureche; se luase după dênsul, şi acum îl urmărea mereu.

Asta necăjea pe flaşnetar, dér n'avea ce-i face. Din când în când se oprea pe lângă vre-un zid, pe la pórta vre-unei case, îşĭ punea flaşneta jos şi încerca un cântec.

Atuncĭ băetaşul se înălţa în vîrful picióreler, îşĭ da un pumn în pălăriă turtind'o pe céfă, şi cu o mână în şold, cu cealaltă pocnind din degete, începea sĕ jóce; când flaşneta cânta ceva de jale, vre-o romanţă, el îşĭ lua un aer trist, pălăriei nu-i mai da pumnĭ, ci o ridica puţin, scărpinându-se pe sub dênsa, apoi cu amêndouĕ mânile în buzunar şuera ţinênd isonul instrumentului.

Flaşnetarul îi arunca privirĭ fulgerătóre.

Dér băiatul nu se da învins:

— Lasă-mĕ sĕ învîrtesc şi eu odată!

Bĕtrânul îşĭ lua musica în spete şi o pornia ér. Când mergea mai încet, cântând, prin curţile caselor, uitându-se pe feţele trecătorilor, sĕ prindă de veste de vre-o chemare, — băeţaşul se apropia de dênsul şi încet, cu o voce caldă, şoptitóre, îi repeta rugăciunea.

— Lasă-mĕ în pace! scrîşnea bietul flaşnetar.

Par'că lui de asta îi ardea!

Vĕḍêndu'l, că se ţine de bĕtrân, copiiĭ de pe stradă credeau, că au de vĕḍut cine scie ce, şi alergau.

— Dér ce-i, mĕ!

— Iaca, nu vrea sĕ mĕ lase sĕ învîrtesc şi eu odată.

Atuncĭ începură toţĭ:

— Ei, moşule, ei! Ei, calicule! peticosule! beţivule!

Şi 'l strîmbau de departe, fugind când după el, când înainte-i.

Printre sgomote se deosebì un glas:

— Lasă-mĕ sĕ învîrtesc şi eu odată!

Apoi alte glasurĭ, gróse, piţigăete, poruncitóre, răguşite:

— Şi pe mine, şi pe mine, şi pe mine!...

Nu se mai auḍia nicĭ în cer nicĭ în pământ. Flaşnetarul era furios.

Unii dintre băeţii mai îndrăsneţĭ se apropiau de instrument, căutau sĕ puie mâna pe mâner, sĕ încércă a întórce. Bĕtrînul se opri, puse flaşneta jos, lângă un zid, îşĭ suflecă mânecile, scuipă în palme, şi dându-se cu spetele spre instrument, ca şi cum ar fi vrut sĕ-l apere, îndreptându-şĭ mijlocul, şi scoţênd pieptul înainte, se întórse spre băeţaşĭ, cu ochii scînteiător, plinĭ de mânie:

— Na! veniţĭ décă vĕ dă mâna!

Băeţii rĕmaseră în loc, miraţĭ. Ce-i drept, nicĭ unul nu îndrăsnea sĕ facă cel dintâiu pas. Dér bĕtrênul prevedea momentul când unul îşĭ va lua inima în dinţĭ; ceilalţĭ îl urméză atuncĭ, îndrăsneţĭ, şi tabără pe el. Se uită împrejur sĕ zăréscă vre-un sergent, dér ţi-ai găsit!

Trecĕtorii aveau altă grijă; ş'apoi se temea sĕ se róge de dênşii, ca sĕ nu-l ia în rîs, şi sĕ dea curaj băeţilor, ca sĕ fiă mai obrasnicĭ.

Tot e mai bine cu instrumentul în spate.

Plécă iar. Dela o vreme, vĕḍênd, că prea se depărtaseră de strada lor şi sătui póte de acelaşĭ joc, ştrengarii îşĭ iau de sémă şi se întorc. Câte unul nu vrea sĕ plece fără sĕ spue cuvêntul cel din urmă moşnégului.

Vin toţĭ aprópe, merg cât-va timp alăturĭ cu el, numai ca sĕ-l întrebe batjocoritor:

— Nu mĕ laşĭ?

Şi când flaşnetarul se aştepta la vre-o

nunțe asupra causelor dimisiei lui Kalnoky, lui i-s'a denegat acésta din partea Corónei, prin urmare el nu póte produce nimic în favórea prestigiului sĕu sdruncinat. In Roma nu s'a dus nota, *nicĭ nu se va duce;* nu va fi intervenția, și cestiunea-Agliardi e luată cu desăvêrșire dela ordinea dilei.

*

Diarele din Viena și Budapesta sunt tóte de părere, că în fața incidentelor din urmă, privitóre la crisa din ministerul de esterne, și la motivele, din carĭ ea s'a născut, posiția nunciului **Agliardi** a devenit fórte dificilă. Cele mai multe dintre diare afirmă, că rechiămarea lui Agliardi dela actualul sĕu post, este numai cestiune de sĕptĕmânĭ. „*Neues Wien. Tagbl.*“ deja dice, că e informat, că următorul lui Agliardi e designat în persóna nunciului apostolic din Bruxella, *G. Francica Nava*, archiepiscopul Heracleei.

*

Ministrul-președinte *Banffy* a așternut Majestății Sale monarchului o propunere în cestiunea imediatei convocărĭ a **sinódelor bisericescĭ greco-orientale sêrbescĭ**. Afacerea pe care ar avé-o sinódele de resolvat, este ocuparea scaunului episcopesc gr. or. din Buda, devenit vacant încă înainte cu trei anĭ prin mórtea episcopului Arsen *Stoikovicĭ*.

*

Din Belgrad se telegrafiéză, că regele **Alexandru** a rupt'o total cu tatăl sĕu **Milan**, care, probabil, nu se va reîntórce mai mult în Serbia. Regina **Natalia** a declarat fiului sĕu, că în diua în care Milan se va reîntórce în Belgrad, ea îșĭ va lua rĕmas bun dela Serbia pentru tot-déuna. Milan înțelegênd despre acésta, a dis, că se învoesce a nu-se mai reîntórce, décă regele Alexandru va împărți cu el lista civilă. Se dice, că tinĕrul rege s'a învoit și s'a plecat silei, numai ca sĕ scape Serbia de-un om pĕcătos și primejdios, care ar compromite-o și mai mult.

SCIRILE DILEI.

10 (22) Mai.

Cum ațîță ei. „*Magyarország*“ dela 21 Maiu publică o notiță, ce dice, că i-se trimite din Lugoș. Étă-o din cuvênt în cuvênt: „Gimnasiul superier metropolitan din Blașiu, — care va sĕrba învingerea ideii naționale valahe cu ocasiunea instalării unui conducĕtor al sĕu, a Metropolitului Dr. *Victor Mihalyi* — va trimite pe câmpul de luptă pe 33 tinerĭ crescuțĭ sub egida principiilor lui, a căror portret bine nimerit espus la vederea publică a 33 sate, orĭ orașe din țéră, vestesce: „Venin vom lua, în foc ne vom scălda pentru idolul național. — Maturisanții din anul 1895, în Blașiu“ In mijlocul chipului strĕlucesce portretul profesorului *Groze*. Acésta este ideia conducĕtóre, cu care gimnasiul superior metropolitan îșĭ dimite în sbor pe elevii sĕi maturisanțĭ. Mai e lipsă de comentar, cum în acest gimnasiu superior se cresc tinerii românĭ în ideia de stat maghiar? In fruntea lor stă d-l profesor Groze! Recomandăm acest chip respectivei autoritățĭ supreme bisericescĭ; dér fiind-că acésta îșĭ sĕrbéză acum sĕrbătórea învingerii, îl recomandăm direcțiunei supreme cercuale școlare din Clușiu (chipul s'a făcut în Clușiu) și în atențiunea prețiósă a respectivului procuror de stat“. — Rĕutatea și ura neîmpăcată, ce transpiră din aceste rêndurĭ, dă cea mai caracteristică notă a disposițiunei sufletescĭ a pĕcătoșilor ațîțătorĭ dela „Magyarország“, Ei nu mai încap nicĭ de un chip nevinovat, căruia îi atribue tendințe politice. Credem însĕ, că nu-i de lipsă a arĕta netemeinicia acuselor grotescĭ, ce fóia unguréscă a pus în rêndurile de mai sus, atingêndu-se într'un mod nerușinat și de persóna I. P. S. Sale Metropolitului Mihalyi.

—o—

Tinerimea română din Viena și nunciul Agliardi. „*Dreptatea*“ primesce din Viena următórea informațiune: Precum scițĭ, la nunciatură sunt espuse cóle de subscripție spre a oferi populațiunei ocasiă de a-șĭ manifesta simpatia față de nunciul Agliardi, esprimându-șĭ prin acésta tot-odată și indignațiunea în contra lui Banffy. Tinerimea română a grăbit sĕ se foloséscă de acéstă ocasiune, subscriind aprópe fără escepțiune o ast-fel de cólă. Afară de acésta a esmis doi delegațĭ spre a interpreta nunciului Agliardi sentimentele de indignațiune, de care e cuprinsă în urma purtării lui Banffy față de nunciu, și de a asigura pe Msgrul Agliardi de simpatia și venerațiunea junimei academice române, fără deosebire de confesiune. Căcĭ luptând nunciul în contra inimicilor noștri și pentru interesele creștinescĭ, el luptă tot-odată în interesul nostru național. Delegații studențimei în persónele D-lor A. Vajda-Voevod și George Iuliu Anca s'au presentat în 16 Mai a. m. la nunciu. Dând espresiune D-l Vajda motivelor, carĭ au înduplecat junimea română la trimiterea delegaților, D-l Agliardi a mulțumit în terminĭ fórte călduroșĭ pentru acest semn de simpatiă și atențiune a tinerimei române față de D-Sa și a terminat cam cu următórele: „Sper, că lucrurile actuale se vor schimba în viitor în spre binele nostru și al D-Vóstrĕ“.

—o—

Szeless Adarján prins. Atentatorul contra statuei lui Hentzi a fost prins la 19 Mai în *Annemasse* (Elveția), unde se stabilise de o sĕptĕmână. El se afla în societatea lui Ferdinand *Aulich* și Carol *Haller*. Prins fiind s'au aflat la el o mulțime de hârtii și scrisorĭ compromițĕtóre și 118 francĭ. Studentul Haller întrebat fiind, că cine sunt cei doi domnĭ, rĕspunse: Jean *Siegl* (pseudonimul lui Szeless) și Ferdinand *Aulich*, căpitanul legiunei lui Klapka și fiul generalului rebel spândurat în Arad la 1849. In 1866 desertase din Austria în intrà în legiunea lui Klapka, ér de atuncĭ până la mórtea lui Kossuth a fost secretar al acestuia. La Aulich poliția a aflat o proclamațiune litografată compromițĕtóre. Deținerea lui a produs mare sensațiă în Budapesta.

—o—

Demonstrațiă în Praga. La esposiția entnografică din Praga s'a făcut o demonstrațiune din partea tinerimei cehe. Mai multe sute de tinerĭ se adunară în apropierea pavilionului de musică și înaintea palatului industrial, începênd sĕ cânte: „*Kde domov muj*“. Comisarul esposiției îi îndrumă la ordine, provocându-i sĕ se împrăscie imediat. Drept rĕspunse însĕ tinerii cântară „*Hej Slovane*“, accentuând în deosebĭ strofa: „*Muscalul e cu noi, pe cel ce-i contra nóstră îl va nimici Francesul*“. Poliția era incapabilă în fața purtării tinerimii, care-i striga batjocoritor: „Zădarnică e furia vóstră în contra imnului nostru „Hej Slovane“. S'a adus apoi o patrolă de miliția, care a arestat mai mulțĭ mediciniștĭ și juriștĭ.

—o—

O mare întrunire catolică se va ține mâne în Viena, în care se va discuta raportul catolicilor austriacĭ față cu Vaticanul.

—o—

Diare oprite. Ministrul de interne unguresc a detras debitul postal diarelor sêrbescĭ din Belgrad „*Dnevni List*“ și „*Sztari Prijotelj*“.

—o—

Fómete în Solnoc Dobêca. In cercul *Lăpușului* din comitatul Solnoc-Dobêca, a erupt fómetea, după cum i-se scrie lui „Budapesti Hirlap“. Ómenii sunt silițĭ sĕ-șĭ vêndă pămêntul, ca din prețul lui sĕ-șĭ cumpere bucate pentru hrană. Cei ce n'au pămênt au luat straița și bâta de cerșitorĭ. Cele mai multe comune au cerut ajutor dela comitat, dér înzadar.

—o—

Epidemiă de vĕrsat s'a lățit în mai multe comune din comitatul Caraș-Severin; așa în Oravița română, Ticvaniul mare, Cacova. Scólele de prin numitele comunitățĭ s'au închis, și s'au dat ordine stricte, pentru de-a localisa și sufoca epidemia.

—o—

Prinsórea lui Stambulov. Din Sofia se scrie, că guvernul bulgar nu vré sĕ dea pașaport lui Stambulov pentru a merge sĕ-șĭ caute de sănĕtatea sdruncinată. Astfel Stambulov e silit, sĕ rĕmână la el acasă ca într'o prinsóre.

—o—

Cel mai mare artist în carambol. Dilele trecute artistul în carambol Koskau din Colonia, a făcut pe masa de bilard a unei cafenele din numitul oraș german o seriă de 2103 carambóle. Acésta e cea mai mare seriă, ce s'a făcut până astădĭ pe bilard.

Cutremure, incendii, zăpedĭ, scufundare.

Atena, 18 Maiu.

Trei cutremure noue de pămênt s'au simțit adĭ, dér fără sĕ causeze pagube.

Petersburg, 18 Maiu.

1500 de case au ars în urma incendiului dela Brest-Litowsk; locuitorii sunt fără adăpost; orașul Kobrin a ars de asemenea.

La Brest-Litowsk au fost 20 de victime.

Viena, 18 Maiu.

Zăpedĭ marĭ au cădut în tótă Germania de Sud-Vest, mai cu deosebire în Pădurea-Négră.

Bruxeles, 18 Maiu.

O furtună bântue pe Escaut, în marea Nordului și la Manche. Zăpedĭ marĭ au cădut în Ardenii și Luxemburg.

Buenos Ayres, 18 Maiu.

Se află din Chili, că palatul congresului a ars cu desăvêrșire. Se crede a fi în fața unui act criminal.

Laibach, 18 Maiu.

Un nou cutremur, însĕ ușor, s'a produs adĭ diminéță la 8 óre și 4 minute.

Londra, 19 Maiu.

Agenția Reuter află din Djedah, că o corabiă turcéscă cu 700 de pelerinĭ s'a scufundat pe o bancă de nisip la 50 mile la nord de Djedah. Pelerinii au scăpat, dér bastimentul este considerat ca pierdut.

Florența, 19 Maiu.

Un cutremur fórte tare de pămênt, însoțit de un bubuit puternic, s'a simțit erĭ la 9 óre séra; a ținut 5 secunde. Un al doilea cutremur mai ușor s'a produs la 11 óre nóptea. Numeróse case au fost stricate. 4 persóne au fost omorîte și mai multe rănite. Populația este fórte alarmată.

Scirĭ triste sosesc și din împrejurimile Florenței.

La Grassina s'au dĕrîmat 40 de case, acoperind mai multe persóne sub dărîmăturĭ.

La San Martino s'a dărîmat biserica.

Mai multe case s'au dărîmat la la Lappagg; trei persóne au fost acoperite sub dărîmăturĭ; mai sunt și alțĭ morțĭ și rănițĭ.

Prințul de Neapole și o companiă de geniu au alergat la locul desastrului, ajutóre sosesc din tóte părțile.

Aséra s'au simțit cutremure și la Bologna, la Arezzo, la Sienna și la Pisa.

Intêmpinare.

Năsĕud, în Mai 1895.

(Fine.)

Tot de asta natură este și încercarea de-a mi-se calcula anii de serviciu numai dela denumirea definitivă, și ce am servit mai înainte sĕ mi-se socotéscă numai în trei anĭ, — adecă patru anĭ la mine sĕ facă numai trei — pe când la o mulțime de profesorĭ dela acest gimnasiu, după cum am arătat ca esemplu și în aclusul al 7-lea autentic dela recursul meu de sub Nr. 801/894, li-s'au calculat toțĭ anii dinainte de definitivitate, ca anĭ de sine stătătorĭ atât la decenal, cât prin urmare și la pensiune, deși unii au avut și peste 10 anĭ de serviciu provisor; ba acésta mĕsură a aplicat-o comitetul chiar și în ședința din 28 Septembre 1894 la p. XII. al protocolului, votând al doilea decenal unui profesor denumit ca definitiv numai în 1881.

Insĕ décă așa li-s'au calculat la toțĭ anii la decenal și pensiune, cred că am fost în drept a cere, ca și față de mine sĕ se purcédă tot astfel. Și după cele espuse, față de mine în acéstă causă nu s'a aplicat aceeașĭ mĕsură, ca și față de ceial'alțĭ profesorĭ.

Acésta e starea faptică a causei mele de decenal, care o dovedesc actele oficiale citate mai sus, și nu aceea, care încércă a o susține prin mistificărĭ rĕutăcióse anonimul corespondent.

2) *Cu privire la cortel.* In noul edificiu gimnasial este un despărțĕmênt, care e destinat de cortel în natură pentru directorul gimnasial. Actualul director, d-l Ion Ciocan, n'a ocupat până adĭ acel cortel, din causă, că nu a fost pus în starea de a puté fi locuit de o familiă. Déră a conces mai multor membri din colegiul profesoral câte-o odaie din acel cortel, fără de a cere dela care-va în schimb vre-o chiriă. Așa au locuit câte într'o odae din acest cortel catechetul gr. cat. Iacob Pop, prof. de musică Ioan Fischer, prof. Al. Haliță și eu; fiăcare dintre aceștia a locuit aci timp mai îndelungat, anĭ întregĭ chiar, și eu cu d-l Haliță locuim și de present aci.

Administrațiunea fondului încă a sciut și scie, că asupra acestui cortel, cu specială destinațiune pentru locuința directorului, căruia a și fost dat în sémă la 1892, nu ea are dreptul de dispunere, fără directorul gimnasial. De aceea nicĭ când n'a preliminat vre-o chiriă pentru acest cortel și nicĭ prin conclusul sus citat al comitetului din 28 Septembre 1894 nu s'a impus nicĭ unuia, afară de mine, vre-o chiriă pentru odăile în carĭ au locuit și respective locuesc. Până la finea lui Iulie 1892, când s'a dat cortelul în sémă directorului, singur eu am plătit 4 fl. la lună, celor'alalțĭ, carĭ încă locuiau aci, nu li-s'a cerut și n'au plătit nicĭ un crucer.

---

rĕsbunare din partea lor, după o pausă amenințătóre, ei încheiau:

— Atâta pagubă!

Nu mai rĕmase pe drumul gol, de cât bătrânul și băețașul dela început.

El nu se lasă cu nicĭ un preț.

Bĕtrânul stătu sĕ se odihnéscă, mai ușurat. Ișĭ ștergea sudorile cu mânica, bombănind; băiatul se apropiă de el, se vîrî în sufletul lui; și stăruitor de tot, cerșator de îndurare:

— Lasă-mĕ sĕ învîrtesc și eu odată!

Cât pe aci era sĕ capete o palmă. Noroc că se feri îndată.

Porniră din nou.

Băiatul, desperat, vedea că se înoptase; merse atâta loc, și nicĭ nu mai scia pe unde sĕ se întórcă.

Se apropiă iar, gata, sĕ-șĭ încépă rugăciunea. N'avù timp. Bĕtrânul se plecă iute, luà o pétră de jos; el o rupse de fugă, și pétra trecù pe lângă piciórele lui. Dér se întórse curênd, încet, tiptil, tot cu frică. Flașnetarul îl simți, întórse capul. Atuncĭ micuțul se apropiă, se apropiă tot codindu-se, pe picior de fugă. Și când fù destul de aprópe, ca sĕ i-se audă glasul, dise măhnit, desnădăjduit, apăsând pe fiăcare silabă:

— Numai odată!...

— De tine nu scap cu una cu douĕ, bombănì bĕtrânul în barbă. Ei, na! dise el și trânti instrumentul de trotuar.

Băiatul veni repede. Apucà mânerul, îșĭ întări mușchii dela mână și începù. Nu odată, dér de douĕ, de trei orĭ învârti.

Bĕtrânul îl dădu la o parte, apoi băiatul nu-l mai urmà. Mulțumit, se culcù pe marginea trotoarului.

* * *

Un uruit de trăsură întârziată, în depărtare. Strigăte, cântece de bețivĭ, sgomot de ușĭ trântite pe la cârciumile din mahala.

Tăcere. Lampa cu petroleu din felinar filéză, apoi se stinge. Ulița luminată numai de lună, ér pe petrele recorósce, umbra băiețașului dormind dus......

Laura Vampa.

Étă dér, că şi în acest al doilea cas s'a purces în mod parţial, impunêndu-mi-se în mod escepţional numai mie chiria de 4 fl. la lună, — pentru o odae, ce nu o am dela administraţiune, fără dela directorul gimnasial, — şi acésta nu numai pentru viitor, dér şi pentru trecut dela finele lui Iulie 1892.

Din acéstă scurtă espunere, pe basă de acte oficiale, se póte convinge orĭ şi cine despre starea reală a lucrurilor, denaturată cu tendenţă în sus numita corespondenţă, precum şi despre simţul de dreptate, ce se cultivă de câţĭ-va ómenĭ faţă de Românii din afară, angajaţĭ aci în serviciul gimnasiului.

Ḑic şi susţin, că numai de câţĭ-va ómenĭ se cultivă acest simţ, pentru-că marea majoritate şi mai ales cea din generaţiunea mai tênĕră, din norocire judecă cu o pĕtrundere mai seriósă în cause, ca şi celea de faţă, şi cutez a susţiné, că atât comisiunea, cât şi comitetul fondurilor nu ar fi adus conclusele de sus, décă li-se referau causele complect şi obiectiv din partea biuroului administraţiunei.

Tot aşa de neesacte şi tendenţióse sunt şi celelalte împărtăşirĭ cuprinse în aceia corespondenţă anonimă, faţă de carĭ mĕ simt dispensat de a-mĭ face reflexiunile aicĭ, după-ce din cele espuse mai sus orĭ cine póte sĕ vaḑă, cât creḑĕmênt se póte da vorbelor şi informaţiilor corespondentului din districtul Năsĕudului; fără le declar pe tóte de nisce scornitur̆ şi mistificărĭ rĕutăcióse, demne numai de un colporter şi denunciant miserabil şi ordinar.

Puteţĭ vedé din tóte aceste, D-le Redactor, cum-că corespondentul orĭ corespondenţii D-vóstrĕ din districtul Năsĕudului, carĭ v'au trimis acea corespondenţă, trebue sĕ fiă nisce spirite fórte neliniştite, rĕutăcióse şi neîmpĕcate, póte chiar însu-şĭ cu sine, căcĭ numai aşa se póte înţelege, cum acela orĭ aceia se pot lăsa sĕ fiă răpiţĭ de patimĭ până la acel grad, încât sĕ ia întru nimic de a seduce publicul cetitor de organul D-vóstrĕ cu date ca şi celea din corespondenţa din cestiune.

Éră On. public va sci la rêndul sĕu cât creḑĕmênt póte ca sĕ dea pe viitor la informaţiile trimise de corespondenţĭ de acest calibru, ér pentru casul de faţă îşĭ va face, pe basa constatările de mai sus, drépta sa judecată asupra întrebării: că óre cei pe nedreptul atacaţĭ şi têrîţĭ înaintea forului publicităţii merită epitetele, cu carĭ sunt înzestraţĭ în acea corespondenţă, orĭ cei ce dintr'ascuns cutéză a seduce publicul cu mistificărĭ, pentru de a-şĭ puté vĕrsa odiul lor asupra persónelor nevinovate de lucrurile, ce li-se ascriu.

Sĕu dóră se crede, că şi pe acéstă cale se pot face servicii causei publice?! Eu cred, D-le Redactor, că nu, căcĭ causa publică sântă este şi trebue servită prin muncă cinstită şi jertfă, şi mai pe sus de tóte trebue ferită, ca sĕ nu se pângărescă în chipul, cum nisuesce a o servi neastêmpĕratul corespondent orĭ corespondenţĭ din N-rii 55 şi 56 ai „Gazetei:“

La urmă declar, cumcă nu mĕ simt îndemnat de a mai sta pe astă cale la vorbă cu corespondenţii D-vóstrĕ din districtul Năséudului.

In urmarea tuturor acestora Vĕ rog, D-le Redactor, sĕ primiţĭ asigurarea stimei cuvenite, cu care Vĕ sunt tot-déuna

prof. **Ion Ghetie.**

Am dat loc acestei întîmpinărĭ din cuvênt în cuvênt, pentru-că am ţinut sĕ-i dăm d-lui profesor Ghetie posibilitatea de a se apĕra. Ce privesce însĕ atacurile la adresa corespondenţilor noştri năsĕudenĭ, credem, că aceştia vor sci a se apĕra la timpul sĕu. Décă d-l profesor Gheţie a aflat de cuviinţă a cere ocrotirea „Il. Sale comitelui suprem“ şi a „Inaltului Ministeriu“ într'o cestiune, care cade în cercul esclusiv de competenţă a administraţiunei fondurilor, apoi sĕ nu se mire de loc de învinuirile, ce 'i s'au adus.

D l Ghetie va fi sciind, de sigur, că în cestiunile administrative, comisiunea administratóre a fondurilor trebue la tótă întêmplarea sĕ stea mai pe sus de persóna directorului gimnasial. Cum vine dér d-sa sĕ priméscă dela acel director odăi gratuite de locuit, când asupra odăilor are sĕ dispună comisiunea administratóre, ér nu directorul Ciocan? Bine, că fişpanul şi „înaltul ministeriu“, la carĭ a recurs d-l profesor Ghetie, l'au luat în ocrotire, dér nu vede d-sa, că acéstă ocrotire este o *favorisare* nedréptă, care înaintea publicului român e de natură a produce cele mai grele bănuelĭ în contra d-sale?

Academia Română.

Concursurĭ pentru premii 1895.

A. Premii pentru cărţĭ publicate. I) *Premiul Năsturel-Herĕscu*, din seria b, de 4.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1896 unei cărţĭ scrise în limba română, *cu conţinut de orĭ-ce natură*, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvre 1895. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 12 esemplare, a cărţilor propuse la concursul acestui premiu, va fi până la 31 Decembre 1895. II) *Marele premiu Năsturel-Herĕscu*, din seria b, în sumă de 12.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1897 unei cărţĭ scrise în limba română, *cu conţinut de orĭ-ce natură*, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1893 — 31 Octomvre 1896. III) *Premiul Statului Lazăr*, de 5.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1896 unei cărţĭ scrise în limba română, *cu conţinut sciinţific*, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1894 până la 31 Decemvre 1895, sĕu celei mai importante *invenţiunĭ sciinţifice*, făcute dela 1 Ianuarie 1894 până la 31 Decemvre 1895. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 12 esemplare, a cărţilor propuse la concursul acestui premiu, va fi până la 31 Decemvre 1895. IV) *Premiul Adamachi*, de 5.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1896 unei cărţĭ scrise în limba română, cu cuprins moral de orĭ-ce natură. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 12 esemplare, a cărţilor propuse la concursul acestui premiu, va fi până la 31 Octomvre 1895. V) *Premiul Statului Eliade-Rădulescu*, de 5.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1897 unei cărţĭ scrise în limba română, cu conţinut *literar*, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1895 până la 31 Octomvre 1896. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 12 esemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la 31 Octomvre 1896. VI) *Premiul Asociaţiunii Craiovene pentru desvoltarea învĕţămêntului public*, în suma de lei 1.500, se va decerne în sesiunea generală din 1899 celei mai bune cărţĭ didactice în limba română, dintre cele tipărite dela 1 Ianuarie 1895 până la 31 Octomvre 1898. Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 6 esemplare, a cărţilor propuse pentru concurs este până la 31 Octomvre 1898. VII) *Premiul Hagi-Vasilie*, de 5.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1900 unei cărţĭ scrise în limba română şi publicată în timpul dela 1 Ianuarie 1894 până la 31 Octomvre 1899, al cărei cuprins va fi: Istoria comerciului la Românĭ, sĕu starea actuală a comerciului în România, sĕu studii asupra legislaţiunii comerciale în Statul român, sĕu orĭ-ce alte subiecte privitóre la comerciul român. Terminul presentării cărţilor, în 6 esemplare, pentru concurs va fi până la 31 Octomvre 1899.

B. Premii pentru lucrărĭ puse la concurs cu subiecte date. VIII) *Premiul Alexandru Ioan Cuza*, de 10.000 lei, dimpreună cu procentele acestei sume până la acordarea premiului, se va decerne în sesiunea generală din anul 1896 celei mai bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următorului subiect.: *Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor.* Terminul presentării manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septemvre 1895. IX) *Premiul Alexandru Ioan Cuza*, de 6.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1896 celei mai bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următorului subiect: *Psichologia şi metafisica poporului român după literatura poporală.* Terminul presentării manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septemvre 1895. X) *Premiul Statului Eliade-Rădulescu*, de 5.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1896 celei mai bune lucrărĭ scrise în limba română asupra următorului subiect: „Botanica poporală română din punctul de vedere al credinţelor, datinilor şi literaturii poporale avêndu-se în vedere adunarea cât se póte mai bogată a materialului.“ Terminul presentării manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septempre 1895 XI) *Premiul Statului Lazăr*, de 5.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1897 celei mai bune lucrărĭ în limba română asupra următorului subiect: „Studiul vinurilor din România din punctul de vedere economic şi al composiţiunii lor chimice“. Manuscriptul va trebui sĕ cuprindă materie pentru circa 3C0 pagine de tipar în-8⁰ garmond. Terminul presentării manuscriptelor la concurs va fi până la 1 Septemvre 1896.

(Va urma.)

Telegramă part. a „Gaz. Trans.“

Sibiu, 22 Mai. Astăḑĭ s'a pertractat procesul ţĕranului *Dordea.* După palida acusă şi energica apĕrare, Dordea a fost judecat la *100 fl. amendă.* Acusatul a înaintat recurs.

DIVERSE.

Lei scumpĭ. Inaintea palatului împĕrătesc din Peking stau postaţĭ din timpurile cele mai vechĭ doi lei din aur masiv, carĭ rapresintă o valóre imens de mare. Când asaltă în anul 1860 armata francesă-englesă Pekingul, Chinezii văpsiră leii cu colóre négră, aşa încât Europenii creḑură că sunt figurĭ de bronz şi le lăsară în pace. Şi acum de curênd când Japonesii înaintară spre Peking, leii fură ascunşĭ. După finirea resbelului însĕ împĕratul Chinei dete ordin, ca leii sĕ fiă érăşĭ postaţĭ pe vechiul lor loc.

Esposiţia copilăriei. Comisiunea din Francia însărcinată cu organisarea esposiţiunei universale din anul 1900 a luat iniţiativa sĕ organiseze, între altele, şi o esposiţie a copilăriei. Pentru acest scop se va clădi un palat imens în incinta esposiţiunei, unde sĕ se vadă istoria copilăriei ein timpurile cele mai vechĭ până astăḑĭ. Tot ce privesce viaţa copilului va fi representat: îmbrăcămintea, hrana, instrucţiunea, educaţia, jocurile, petrecerile vor fi representate în natură. Acolo se va vedé copilul de cum se naşte până la cincĭ anĭ, pus în tóte condiţiunile de viaţă ce-i póte procura starea nóstră de progres, apoi va veni vêrsta primei instrucţii dela cincĭ până la doi-spre-ḑece anĭ; grădina de copii, şcóla primară, distracţiile; în fine adolescenţa în tóte fasele ei, învĕţămêntul primar superior, învĕţămêntul secundar, şcóla de meserii. Fiă-care din aceste perióde va fi caracterisată prin instituţiile prin care ajungem, fiă sĕ întărim sănătatea copiilor, fiă sĕ pregătim tinereta la lupta pentru viéţă, Sălile de asil, şcólele, atelierele, societăţile pentru ajutorarea copiilor nenerociţĭ, vor funcţiona pe deplin, sub ochii publicului. Distracţiile se vor compune din tot ce inteligenţa a putut produce în acéstă ramură. Vor fi admişĭ copii bogaţĭ cu plată şi copii săraci gratuit, în condiţii absolut aceleaşĭ.

Un mareşal, care dimisionéză. Numai în Orientul romantic, unde încă n'a dispărut humorul din jurul minaretelor şi al muesinilor, póte sĕ se mai întêmple un astfel de cas interesant şi hazliu. Soldaţii armetei turcescĭ nu sunt legaţĭ de domnitorul şi poruncitorul lor prin jurămênt, ci prin un simplu contract autenticat de notarul public. Relaţiunile dintre domnitor şi soldat sunt asemenea relaţiunilor, ce se află la noi între stăpân şi servitor. Fiesce care soldat are dreptul de-a părăsi puşca şi sabia, dér trebue ca demisiunea sĕ fiă dată la timp. Termenul de demisie e stipulat în modul următor: pentru sub-locotenenţĭ 2 sĕptĕmânĭ, pentru căpitanĭ 4 sĕptĕmânĭ, pentru coloneli 2 lunĭ, ér pentru mareşalĭ 6 lunĭ. O depeşă sosită din Constantinopol aduce scirea, că paşa baronul Goltz s'a folosit de acest drept asigurat prin contract şi a demisionat din postul, ce ocupa în armata turcéscă

Literatură.

(Memorii din 1848—49 de Vasile Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848—49, ed. I. Braşov 1895, 8⁰ p. 164). Epoca dela 1848—49, atât de însemnată şi gloriósă, mai ales pentru Românii de peste munţĭ, este păn'acum destul de sĕracă în publicaţiunĭ. In realitate nicĭ nu posedem încă o adevĕrată istoriă a acelei epoce. A. Papiu Ilarian, care o începuse şi mersese până la marea adunare din Câmpul-libertăţii, nu se scie din ce motive a întrerupt'o, şi el, care fusese unul din principalii factorĭ ai acelei epoce, era fără îndoiélă unul din cei mai autorisaţĭ de a lăsa scrise urmaşilor faptele şi sbuciumările acelor marĭ ḑile.

Noi am înţeles, că după publicarea istoriei lui A. P. Ilarian, s'ar fi produs un murmur surd, dér fórte violent printre aceia, carĭ se simţiau cu musca pe căciulă şi se temeau de tribunalul istoriei, ér alţii s'ar fi temut nu cumva meritele lor sĕ nu-şĭ afle deplină lumină. Nu putem crede, că acésta ar fi înfluinţat şi asupra autorului, cu atâta mai vêrtos, căcĭ el părăsise Transilvania şi trecuse dincóce, şi prin urmare nu putea sĕ-l geneze a spune adevĕrul şi în bine şi în rĕu.

Alţii şi mai bănuitorĭ au ḑis, că epoca de gloriă a lui Bărnuţ şi Ilarian în revoluţia dela 1848, s'a închiat cu adunarea dela Blaşiu, şi de aci încolo apar alţii pe scenă.

Acésta nu putea sĕ fiă decât bănuéla ómenilor micĭ la suflet şi strîmţĭ la minte, care nu merită discuţiă...

Ilarian părăsind Transilvania a eşit din elementul unde avea ocasiune sĕ-şĭ adune materialul trebuincios. In chipul acesta el vrênd-nevrênd a trebuit sĕ întrerumpă istoria acelei epoce şi s'a apucat sĕ cultive istoria mai vechiă.

Étă pentru-ce orĭ-ce publicaţiune din acea epocă este nu numai de mare valóre, dér o şi cetim cu toţii cu cea mai mare atenţiune şi plăcere.

Memoriile prefectului Moldovan sunt *o adevĕrată oasă verde* şi rĕcorósă în deşertul publicaţiunilor asupra epocei dela 1848—49. In ele aflăm scrisă limpede şi lămurit, fără artă, dér cu atât mai veridic şi mai convingĕtor, o parte din cele mai însemnate fapte din acea epocă.

Multe colţurĭ întunecóse ne apar în o nouă lumină. Partea cea mai însemnată şi mai nouă este, care vorbesce despre trădătorul Dragoş, care, luminat este ca sórele, că nu se dusese în munţĭ la Iancu, decât sĕ-i adórmă cu propunerĭ de pace, tocmai când duşmanii înaintau lupesce prin văile munţilor, ca sĕ-i surprindă...

In scurt, *Memoriile* lui Moldovan nu numai că aruncă multă lumină asupra evenimentelor de-atuncĭ, dér tot-odată pot servi în fórte multe ca *învĕţătură pentru viitor.*

Ce bine ar fi sĕ mai rĕsară încă câteva asemenea *Memorii* din condeiul celor ce mai sunt în viéţă din acea epocă.

(Rev. Crit. Lit. — Iaşĭ.)

*

Caleidoscop literar, fantasii, suvenirĭ şi episóde, de *Constantin de Stamati-Ciurea.* Opul, apărut sub acest titlu, conţine mai multe istorisirĭ fórte frumóse. Are 480 pag. şi costă 1 fl. 50 cr. (3 francĭ.)

*

Nou! este titlul unei frumóse colecţiunĭ de scrierĭ diverse, de *Laura Vampa.* — 165 pag. Preţul 2 lei.

In tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov a apărut: **Povestirĭ economice** despre grădinărit, economia câmpului, vierit şi pădurit, de *Ioan Georgescu.* O carte fórte folositóre pentru plugarĭ, scrisă în stil uşor de priceput. Cartea are 136 pag. şi costă 25 cr. De vêndare la tipografia „A Mureşianu“ în Braşov, şi la autorul în Scorei (p. u. Alsó-Porumbák).

*

In editura librăriei *Carol Müller* din Bucurescĭ a apărut: *Religie şi sciinţă*, încercare critică de morală socială. — Un studiu de actualitate şi interesant. Costă un esemplar 75 banĭ. In editura aceleeaşĭ librării va apăré în curênd un roman al d-lui *Duiliu Zamfirescu*, intitulat „Lume nouă şi Lume vechiă“. Un esemplar va costa 3 lei.

*

„Prietinul sătênului român“. Aceeta este titlul unei frumóse colecţiunĭ de „sfătuirĭ în formă de dialog pentru elevĭ şi adulţi, compusă de *Ioan Pop Reteganul.* Cu un adaus de poesii alese“. Acéstă cărticică conţine vre-o 13 dialogurĭ fórte potrivite şi instructive pentru popor, precum şi vre-o 30 de poesii frumóse. Un esemplar, de 206 pag., costă 30 cr. De vêndare la tipografia editóre *„Aurora“ A. Todoran* în Gherla (Szamosujvár).

*

Din *„Biblioteca pentru toţi“* a librăria Carol *Müller* din Bucurescĭ (Calea Victoriei 53) a apărut şi volumul al 4 lea, **Despre educaţiune** (partea 1) de Herbert *Spencer*, trad. de Dum. *Stăncescu*, una din cele mai vestite şi mai folositóre cărţĭ pentru toţĭ, câţĭ se ocupă cu educaţiunea. La 1 Mai v. a apărut şi partea a doua din acéstă valorósă scriere. Volumurile apărute până acum sunt: **Poveştĭ** alese, de Andersen; **Paserile nóstre şi legendele lor**, de S. Fl. *Marian* şi **Cântece şi Plângerĭ**, poesii de M. *Zamfirescu*. Fiă-care din aceste scrierĭ, ataţ de bine alese şi conţinênd cel puţin câte 121 pag., costă numai câte 30 banĭ (15 cr.) Deposit general pentru Transilvania şi Ungaria la librăria Krafft în Sibiiu.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Mai 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.30
Renta de coróne ung. 4%	99.10
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	126.50
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	103.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.30
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.75
Imprum. ung. cu premii	159.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	149.50
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de argint austr.	101 40
Renta de aur austr.	123.35
Losurĭ din 1860	157.50
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1076.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	462.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	397.75
Napoleondorĭ	$9.67^1/_2$
Mărcĭ imperiale germane	$59.62^1/_2$
London vista	122.05
Paris vista	48.40
Rente de coróne austr. 4%	101.50
Note italiene	46.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 22 Mai 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.64	Vênd.	9.68
Argint român.	Cump.	9.58	Vênd.	9.63
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.64	Vênd.	9.67
Galbenĭ	Cump.	5.75	Vênd.	5.80
Mărcĭ germane	Cump.	59.10	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.90	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.25	Vênd.	101.25
Ruble rusescĭ	Cump.	130.—	Vênd.	—.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

A v i s!

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi orĭ şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-căreĭ lunĭ.

Domniĭ abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domniĭ, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşovŭ.